

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 13516
Tarih : 07-07-2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 07/07/2021 11:30
Sayı: E-120.10-
0839765

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Çocuk istismarı çocuklar üzerinde bilişsel, duygusal, fiziksel ve sosyal etkileri olan dünyada milyonlarca çocuğu etkileyen önemli bir toplumsal sorundur. Çocukların psikolojik, cinsel ve zihinsel gelişimlerini engelleyen çocuk istismarı, Türkiye’de de temel bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Ancak yaşanan çocuk istismarı vakaları çoğunlukla menferitleştirilerek failler “sapkın” olarak nitelendirilmektedir. Bu yaklaşım hem bu şiddete zemin olan toplumsal nedenleri görünmez kılmakta hem de cinsel istismarın oranını gizlemektedir. Ancak çocuk istismarı vakaları son olarak Elmalı ve Uşak’ta karşımıza çıktığı gibi birer istisnai vaka olarak değil, Türkiye’de oldukça yaygın biçimde yaşanmaktadır. Çocuk istismarının cinsiyetçilikle bağı göz önünde bulundurularak bu şiddete kaynaklık eden etkenlerin tespit edilmesi, kamu kurumlarının bu konudaki sorumluluğunun açığa çıkarılması, adli ve idari soruşturma süreçlerinin etkin olarak yürütülmesi ve bütünlüklü politikaların inşa edilerek istismarın önlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Meral Danış BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

Gerekçe

Çocuk istismarı ve ihmali 18 yaşın altındaki çocuk ya da ergenlerin bedenlerine ve/ya psikolojik gelişimine zarar veren tutum ve davranışlar bütünüdür. Ayrıca herhangi bir kişi ya da kurum tarafından bilerek ya da bilmeyerek çocuğun sağlığını, fiziksel ve psikososyal gelişimini olumsuz etkileyen tüm davranışlar çocuğa yönelik gerçekleşmiş kötü muameledir. Bu açıdan cinsel istismar ve kötü muamele, çocuğun, istismar ya da şiddet olarak algılamadığı veya yetişkinler tarafından istismar olarak tanımlanmayan davranışları da kapsamaktadır. Nitekim çoğunlukla cinsel şiddet şeklinde gerçekleşen çocuk istismarının failleri yalnızca yabancılar olmamakta, aynı zamanda çocukların tanıyıp güvendiği ebeveynleri, aile fertleri, akrabaları, öğretmenleri veya vasileri olabilmektedir. Ayrıca çocukları yalnızca içinde bulunduğu dönemde değil ileri yaşlarda da olumsuz etkileyen çocuk istismarı her yaştan, gruptan ve gelir düzeyinden çocuğun fiziksel, duygusal, cinsel ve zihinsel gelişimini ciddi biçimde engellemektedir.

Türkiye, çocuk istismarının en yaygın yaşandığı ülkeler arasında yer almakta ve istismar vakaları sayısı her geçen gün artmaktadır. Urfa Barosu 1 Ocak 2018 ile 21 Ağustos 2019 tarihleri arasında 1216 çocuğun cinsel istismara veya saldırıya uğradığını mahkeme kayıtlarıyla tespit etmiştir. İHD İstanbul Şubesi Çocuk Hakları Komisyonu'nun Haziran 2018 raporuna göre 16 yılda 440 bin çocuğun doğum yaptığı Türkiye, cinsel istismarda dünyada 3. sırada yer almıştır. TÜİK'in 2019 verilerine göre suç mağduru 206 bin 498 çocuğun yüzde 15,2'si cinsel istismar mağduru olmuştur. Adalet Bakanlığı'nın yayımladığı adli istatistiklere göre ise "cinsel dokunulmazlığa karşı suç" kapsamında 2012'de çocuğun cinsel istismarı davalarındaki suç sayısı 17 bin 589 iken bu rakam yedi yılda yüzde 29 artarak 2019'da 22 bin 689 olmuştur.

Ancak 2019 ile 2020 yıllarına ait çocuk istismarına ilişkin TÜİK istatistikleri açıklanmamaktadır. Türkiye'nin Lanzarote Sözleşmesi gibi imzacısı olduğu uluslararası sözleşmeler devletlere, hüküm giymiş cinsel suç faillerinin bilgilerini kayıt ve muhafaza etme sorumluluğu yüklemektedir. Ancak Türkiye'de ilgili bakanlıklar bu yönde bir çalışma yürütmemekte ve veri toplamamaktadır.

Son olarak iki çocuğun cinsel istismara maruz kaldığı ve kamuoyunda Elmalı Davası olarak bilinen dava ile Uşak'ta iki yaşındaki bebeğe yönelik gerçekleşen istismar vakası Türkiye'deki çocuk istismarı sorununun ne kadar yakıcı olduğunu bir kez daha göstermiştir. Pozantı ve Ensar Vakfı örneklerinde ortaya çıktığı gibi çocuk istismarı devlet ve kamu kurumlarında da meydana

gelmektedir. Ayrıca bu örneklerde yaşanan şiddet çoğunlukla birden fazla çocuğa yönelik cinsel saldırı şeklinde gerçekleşmektedir. Ancak faillerin önemli çoğunluğu cezasız kalmaktadır.

Türkiye’de çocuk istismarının gittikçe artmasına ve faillerin büyük çoğunluğunun yargılanmamasına rağmen çocuğun cinsel istismarı suçunda tutuklama için "somut delil" şartını öngören ‘4. Yargı Paketi’ kapsamında gündeme gelmiştir. Söz konusu yargı paketinde katalog suçlardan tutuklamalara "kuvvetli suç şüphesi"nin yanında "somut delil" kriteri de öngörülmektedir. Failin tutuklanması için somut delil aranmasına dayanan bu düzenleme çocuk istismarında ciddi sorunlar yaratacağı açıktır. Çocuk istismarının önlenmesi için bu şiddetin boyutunun açığa çıkarılması, buna kaynaklık eden etkenlerin tespit edilmesi ve bütünlüklü politikaların inşa edilmesi amacıyla meclis araştırma komisyonunun kurulması elzemdir.